

Lovforslag nr. L 131. Fremsat den 3. december 1999 af undervisningsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

(Økonomisk prioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse)

§ 1

I lov nr. 508 af 30. juni 1993 om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., som ændret ved lov nr. 1050 af 23. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, indsættes som nr. 4:

»4) fagspecifikke kurser,«.

Nr. 4-5 bliver herefter nr. 5-6.

2. I § 2, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, 2. pkt., ændres »jf. dog stk. 5.« til: »jf. dog stk. 6.«.

3. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Fagspecifikke kurser efter stk. 1, nr. 4, er undervisningsforløb af 1-4 ugers varighed omregnet til heltid, som uddannelsesinstitutionen fastlægger på basis af de videregående kompetencegivende heltids- eller deltidsuddannelser, som institutionen er godkendt til at udbyde, og som den modtager tilskud til. Kurserne skal bygge på elementer, som indgår i disse uddannelser.«.

Stk. 4-9 bliver herefter stk. 5-10.

4. I § 2, stk. 4, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., ændres »stk. 1, nr. 4« til: »stk. 1, nr. 5« og »jf. stk. 7.« til: »jf. stk. 8.«.

5. I § 2, stk. 5, 3. pkt., der bliver stk. 6, 3. pkt., og i § 2, stk. 6, 2. pkt., der bliver stk. 7, 2. pkt., ændres »stk. 1, nr. 4« til: »stk. 1, nr. 5«.

6. § 2, stk. 7, der bliver stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om de enkelte deltidsuddannelser efter stk. 1, nr. 1, om de fagspecifikke kurser efter stk. 1, nr. 4, og om de korte kurser efter stk. 1, nr. 5, herunder om adgangskrav og udbud, jf. § 3, stk. 3.«.

7. I § 2, stk. 8, der bliver stk. 9, ændres »stk. 1, nr. 5« til: »stk. 1, nr. 6«.

8. I § 3 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet eller Forskningsministeriet, der er godkendt til at udbyde erhvervsrettet videregående uddannelse, kan udbyde fagspecifikke kurser efter § 2, stk. 1, nr. 4, medmindre undervisningsministeren bestemmer andet. Undervisningsministeren kan bestemme, at andre uddannelsesinstitutioner kan udbyde fagspecifikke kurser.«.

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 3-8.

9. I § 3, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 2, stk. 1, nr. 4« til: »§ 2, stk. 1, nr. 5«.

10. I § 3, stk. 4, 2. pkt., der bliver stk. 5, 2. pkt., ændres »jf. § 2, stk. 4, 2. pkt.« til: »jf. § 2, stk. 5, 2. pkt.« og »§ 2, stk. 1, nr. 4« til: »§ 2, stk. 1, nr. 5«.

11. I § 3, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »jf. dog stk. 7« til: »jf. dog stk. 8«.

12. I § 6, stk. 1, indsættes efter »dog«: »stk. 3 og«.

13. § 6, stk. 3 og 4 affattes således:

»Stk. 3. Det kan i de årlige finanslove bestemmes, at deltidsuddannelser og enkeltfag herfra efter § 2, stk. 1, nr. 1 og 3, udbydes uden tilskud efter denne lov eller som indtægtsdækket virksomhed. Korte kurser efter § 2, stk. 1, nr. 5, udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskuddet og om opgørelse af antallet af årselever eller årstuderende. Mini-

steren kan i særlige tilfælde bestemme, at der sættes en ramme for, hvor stort et tilskud der kan ydes til konkrete uddannelsesaktiviteter ved de enkelte uddannelsesinstitutioner.«.

14. I § 14, stk. 2, ændres »jf. § 2, stk. 1, nr. 4« til: »jf. § 2, stk. 1, nr. 5« og »jf. § 2, stk. 1, nr. 5« til: »jf. § 2, stk. 1, nr. 6«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Baggrunden for lovforslaget er et ønske om en omprioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse til fordel for de kompetencegivende uddannelsesforløb. Dette foreslås muliggjort bl.a. via en adgang til i de årlige finanslove at bestemme, at deltidsuddannelser og enkeltfag fra deltidsuddannelser udbydes uden tilskud efter loven eller efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Der stilles på samme baggrund forslag om, at korte kurser under loven udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove. Lovforslagets formulering indebærer, at deltidsuddannelser og enkeltfag fra deltidsuddannelser som hovedregel udbydes med tilskud, mens korte kurser som hovedregel udbydes efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.

For samtidig at sikre, at personer, der tidligere har taget en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, har mulighed for faglig ajourføring, stilles desuden forslag om indførelse af adgang til at udbyde fagspecifikke kurser, som uddannelsesinstitutionerne fastlægger på basis af studieelementer, herunder studieelementer af enkeltfag, som indgår i de videregående kompetencegivende heltids- og deltidsuddannelser, som de pågældende institutioner er godkendt til at udbyde.

Prioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse

Ifølge bemærkningerne til lov nr. 508 af 30. juni 1993 om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., jf. Folketingstidende 1992-93, spalte 4574, 5486, 11042, 12001, Tillæg A, spalte 6283, Tillæg B, spalte 1857 og 2211, og Tillæg C, spalte 1749, og bemærkningerne til lov nr. 1050 af 23. december 1998 om ændring af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. (Varighed, fjernundervisning, tilskudsrammer m.v.), jf. Folketingstidende 1998-99, spalte 1908, 2451 og 2663, Til-

læg A, spalte 2940 og 2947, Tillæg B, spalte 269 og Tillæg C, spalte 2921, er hovedformålet med lov om åben uddannelse at tilgodese det voksende behov for erhvervsrettet efter- og videreuddannelse hos voksne på arbejdsmarkedet. Det skal sikres, at der kan videreudvikles et fleksibelt og markedsbaseret udbud af erhvervsrettet uddannelse for voksne i erhverv.

Tilskud til åben uddannelse gives som finanslovbundne tilskud, hvilket betyder, at uddannelsesaktiviteter udløser tilskud efter takster fastsat på finansloven. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde bestemme, at der sættes en ramme for hvor stort et tilskud, der kan ydes til konkrete uddannelsesaktiviteter ved de enkelte institutioner, men denne hjemmel kan kun bruges, hvor der er tale om uddannelsesaktiviteter med særlig stor usikkerhed med hensyn til udgiftsudviklingen eller ekstraordinært efterspørgselspres.

Aktiviteten under åben uddannelse har været generelt stigende over årene, hvilket i de senere år har medført både takstreduktioner og indførelse af tilskudsrammer på pc-brugeruddannelsen, den pædagogiske grunduddannelse (PGU) og korte kurser under åben uddannelse. Hertil kommer, at der er behov for udvikling af nye kompetencegivende uddannelser, der yderligere vil medvirke til forøget aktivitet under åben uddannelse, jf. nedenfor. Disse forhold nødvendiggør en omprioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse, og det er på finanslovsforslaget for 2000 forudsat, at tilskuddet til korte kurser under åben uddannelse - bortset fra korte kurser ved grundskolelærernes efteruddannelse, der indgår i en aftale med kommunerne - bortfalder med virkning fra 1. januar 2000. Det er ligeledes forudsat, at tilskuddet til pc-brugeruddannelsen bortfalder med virkning fra samme dato, og at korte kurser og pc-brugeruddannelsen herefter udbydes som indtægtsdækket virksomhed. Dette lovforslag indeholder den nødvendige hjemmel til den nævnte finansieringsmæssige omlægning.

Omlægningen af pc-brugeruddannelsen og korte kurser til indtægtsdækket virksomhed vil formentlig betyde forhøjet deltagerbetaling ved de to uddannelsesaktiviteter. Da tilskuddet til disse allerede i 1999 er

nedsat betragteligt, så deltagerbetalingen de facto er den væsentligste finansieringskilde, samt da institutionerne - specielt handelsskolerne - igennem de sidste år har opbygget en væsentlig erfaring i udbud af pc-brugerruddannelsen og korte kurser, vurderes det, at stigningen i deltagerbetalingen ikke bliver kraftig.

Af samme grund, og da der er tale om en uddannelse, hvor arbejdsgiver ofte finansierer deltagerbetalingen, forventes et eventuelt aktivitetsfald som følge af omlægningen ikke at blive så kraftig.

Den uddannelsespolitiske prioritering, som omlægningen er udtryk for, skal ses i lyset af undervisningsministerens redegørelse om merit og fleksibilitet i de videregående uddannelser, der blev fremlagt i Folketinget i februar 1999, og de kommende lovforslag om et videreuddannelsessystem for voksne, om mellem- og videregående uddannelser, om Centre for Videregående Uddannelse og om Danmarks Pædagogiske Universitet.

I meritredagørelsen ses videreuddannelsessystemet for voksne som en hovedvej for, at dimittender med en kort videregående uddannelse (KVU) eller en mellem- og videregående uddannelse (MVU) kan forny deres kompetencer og erhverve sig nye uddannelser af praksis- og/eller professionsorienteret art, der tilrettelægges for voksne med fuldtidsarbejde. Videreuddannelsesindsatsen skal ses i sammenhæng med det kvalitetsløft, de korte videregående uddannelser skal have i forbindelse med KVV-reformen, og regeringens målsætning om, at 50 pct. af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse, hvor det især er på KVU- og MVU-området væksten forventes at finde sted. KVU- og MVU-uddannedes muligheder for videreuddannelse er af afgørende betydning for, at uddannelserne er attraktive for de unge studiesøgende.

Særligt i relation til lovforslaget om Centre for Videregående Uddannelser (CVU'er) skal nævnes, at centrene som følge af større og fagligt bredere uddannelsesmiljøer vil kunne udgøre et bæredygtigt grundlag for regionalisering af efter- og videreuddannelsesopgaverne, der kan sikre en sammenhængende faglig udvikling af grund-, efter- og videreuddannelse. De nye CVU'er skal udbyde efter- og videreuddannelse til og med diplomniveau og vil bidrage til et større udbud af diplomuddannelser. De efter- og videreuddannelsesudvalg, der skal etableres ved CVU'erne med deltagelse af eksterne repræsentanter for bl.a. aftagerne, vil give mulighed for en tæt dialog mellem institutionen og de regionale aftagere.

For yderligere at styrke omprioriteringen af uddannelsesindsatsen til fordel for kompetencegivende uddannelser, herunder en opprioritering af diplom- og

masteruddannelser, er der på finanslovsforslaget for 2000 afsat en udviklingspulje på 50 mio. kr. til udvikling af nye kompetencegivende videregående deltidsuddannelser (diplom- og masteruddannelser) samt til arbejde med at moduliserer såvel disse uddannelser som de ordinære videregående uddannelser, så de i højere grad end hidtil også kan udbydes som enkeltfag og herved fungere som et korterevarende efteruddannelsesforløb.

Diplomuddannelser er forløb på 1 års varighed (omregnet til heltid), og masteruddannelser er forløb på normalt 1 års varighed og i særlige tilfælde op til 1½ års varighed (omregnet til heltid). Uddannelserne udbydes i dag normalt som samlede forløb. Hensigten med forslaget er bl.a., at de i højere grad end hidtil skal kunne tilrettelægges, så de kan udbydes i moduler (enkeltfag), hvor det enkelte modul kan give kompetence. De enkelte moduler (enkeltfag) skal være af rundede dele af den pågældende uddannelse, og modulerne (enkeltfagene) skal afsluttes med prøve eller anden form for bedømmelse eller bevis. På denne måde bliver det også muligt over tid at »sammenstykke« en hel diplom- eller masteruddannelse.

Det bemærkes, at en del af provenuet ved omlægningen af korte kurser og pc-brugerruddannelsen på finanslovsforslaget for 2000 bliver brugt til indbudgtering af uddannelsen til IT-administrator. Denne uddannelse, som er på erhvervsuddannelsesniveau, er en »overbygningsuddannelse« til pc-brugerruddannelsen, og der er således tale om en delvis omprioritering til fordel for en uddannelse på et højere kompetenceniveau.

Omlægningen er i øvrigt på linie med overvejelser og forslag i rapporten »Mål og midler i offentlig finansieret voksen- og efteruddannelse« udarbejdet af Arbejdsministeriet, Finansministeriet og Undervisningsministeriet, august 1999.

De fagspecifikke kurser

For at sikre at der forsat er mulighed for efteruddannelse på de videregående uddannelsers område, der sikrer faglig ajourføring for personer, der tidligere har taget en kort, mellem- eller lang videregående uddannelse, stilles der samtidig forslag om adgang til at udbyde fagspecifikke kurser. Kurserne skal være undervisningsforløb af 1-4 ugers varighed omregnet til heltid, som uddannelsesinstitutionen fastlægger på basis af de kompetencegivende heltids- eller deltidsuddannelser, som institutionen er godkendt til at udbyde. Kurserne skal bygge på elementer, som indgår i eksisterende kompetencegivende videregående uddannelser - dvs. korte, mellem- og lange videregående

uddannelser. Kurserne adskiller sig fra korte kurser ved, at indholdet hentes fra eksisterende, kompetencegivende uddannelser, hvorved kvaliteten af de fagspecifikke kurser sikres. Der vil blive fastsat en ramme for hvor stort tilskud, der kan ydes til disse kurser.

Hørte myndigheder

Lovforslagets § 1, nr. 12 og 13, har været sendt til høring hos berørte myndigheder, organisationer m.fl.

Økonomiske konsekvenser

Den foreslåede adgang til i de årlige finanslove at bestemme, at deltidsuddannelser og enkeltfag fra deltidsuddannelser udbydes uden tilskud efter loven eller efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, forslaget om, at korte kurser under loven udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove, samt den foreslåede adgang til at udbyde fagspecifikke kurser med tilskud gør det muligt at foretage en økonomisk, uddannelsespolitisk prioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse til fordel for de kompetencegivende uddannelsesforløb. Forslaget skønnes at medføre merudgifter under finanslovens § 20. Undervisningsministeriet svarende til 63 mio. kr. i 2000 og 78 mio. kr. i 2001. Dertil kommer merudgifter under finanslovens § 17. Arbejdsministeriet svarende til 37 mio. kr. årligt. Af disse 37 mio. kr. udgør udgifter til godtgørelse i forbindelse med de fagspecifikke kurser 22 mio. kr., og eventuelle merudgifter i forhold til det forudsatte niveau modregnes i amternes og kommunernes bloktilskud.

Administrative konsekvenser

Den foreslåede adgang til i de årlige finanslove at bestemme, at deltidsuddannelser og enkeltfag fra deltidsuddannelser udbydes uden tilskud efter loven eller

efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, samt forslaget om, at korte kurser under loven udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove, indebærer for institutionerne, at i det omfang en uddannelsesaktivitet udbydes som indtægtsdækket virksomhed, omfattes uddannelsesaktiviteten af budgetvejledningens regler herom. Dermed bliver der bl.a. adgang til at afholde uddannelsesaktiviteten som virksomhedsintern undervisning.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Den foreslåede adgang til i de årlige finanslove at bestemme, at deltidsuddannelser og enkeltfag fra deltidsuddannelser udbydes uden tilskud efter loven eller efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, samt forslaget om, at korte kurser under loven udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove, vil formentlig medføre højere deltagerbetaling ved uddannelsesaktiviteter, der udbydes uden tilskud efter loven eller efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Lovforslaget har ingen øvrige administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ingen miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Lovforslaget gør det muligt at foretage en økonomisk, uddannelsespolitisk prioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse til fordel for de kompetencegivende uddannelsesforløb.	Forslaget skønnes at medføre merudgifter under finanslovens § 20. Undervisningsministeriet svarende til 63 mio. kr. i 2000 og 78 mio. kr. i 2001. Dertil kommer merudgifter under finanslovens § 17. Arbejdsministeriet svarende til 37 mio. kr. årligt.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Lovforslaget indebærer for institutionerne, at i det omfang en uddannelsesaktivitet udbydes som indtægtsdækket virksomhed, omfattes uddannelsesaktiviteten af budgetvejledningens regler herom. Dermed bliver der bl.a. adgang til at afholde uddannelsesaktiviteten som virksomhedsintern undervisning.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet		Lovforslaget vil formentlig medføre højere deltagerbetaling ved uddannelsesaktiviteter, der udbydes uden tilskud efter loven eller efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Lovforslaget har ingen øvrige administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet		
Miljømæssige konsekvenser		
Administrative konsekvenser for borgerne		
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1***Til nr. 1**

Der henvises til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 3.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 3.

Til nr. 3

Vedrørende formålet med de fagspecifikke kurser henvises til de almindelige bemærkninger. Kurserne

defineres som undervisningsforløb af 1-4 ugers varighed omregnet til heltid, som uddannelsesinstitutionen fastlægger på basis af de kompetencegivende heltids- og deltidsuddannelser, som institutionen er godkendt til at udbyde. Kurserne skal bygge på elementer, som indgår i eksisterende kompetencegivende videregående uddannelser - dvs. korte, mellemlange og lange videregående uddannelser. Det forudsættes, at også nye teorier, metoder, teknikker m.v., der i fremtiden vil indgå i de omfattede uddannelser, kan indgå i de fagspecifikke kurser. Kurserne adskiller sig fra korte kurser ved, at indholdet hentes fra fagrækken af eksisterende, kompetencegivende uddannelser, hvorved kvaliteten af de fagspecifikke kurser sikres, og kurserne

får en meget nær tilknytning til uddannelsesinstitutionens uddannelser, fag og kerneområder. Kurserne kan i øvrigt tilrettelægges som de korte kurser dvs. enten på heltid eller deltid og med en tidsmæssig udstrækning på mindst 30 timer fordelt over 5 undervisningsdage, dog højst 120 timer.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 3.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 3.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 1.

Til nr. 6

Der henvises til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 3.

Til nr. 7

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 1.

Til nr. 8

De fagspecifikke kurser kan udbydes af institutioner, der er godkendt til at udbyde de uddannelser, der indeholder elementer, som kan indgå i kurserne.

Til nr. 9

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 1.

Til nr. 10

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 1 og 3.

Til nr. 11

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 8.

Til nr. 12

Der er tale om en ændring, der skal gøre opmærksom på, at den ved lovforslagets § 1, nr. 13, foreslåede affattelse af § 6, stk. 3, er en modifikation af princippet i lovens § 6, stk. 1, hvorefter staten yder tilskud til delvis dækning af undervisningsudgifter inkl. prøver og anden bedømmelse ved åben uddannelse. Om baggrunden herfor henvises til de almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 13.

Til nr. 13

Det foreslåede stk. 3 er nyt, og vedrørende formålet med bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger. Affattelsen af det foreslåede stk. 4 er identisk med § 6, stk. 3, i den nugældende lov.

Det foreslåede stk. 3, 1. pkt., hvori § 6, stk. 4, i den nugældende affattelse af loven er indarbejdet, kan udnyttes til at bestemme, at deltidsuddannelser og enkeltfag herfra efter § 2, stk. 1, nr. 1 og 3, udbydes uden tilskud efter loven eller som indtægtsdækket virksomhed. Bestemmelsens 2. pkt. fastslår, at korte kurser efter § 2, stk. 1, nr. 5, udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove. Det kan herunder bestemmes, at bestemte typer af korte kurser eller korte kurser på bestemte institutioner udbydes med tilskud.

Det fremgår af finanslovsforslaget for 2000, at hjemlen i 2000 tænkes udnyttet til at bestemme, at korte kurser under åben uddannelse - bortset fra korte kurser ved grundskolelærernes efteruddannelse, der indgår i en aftale med kommunerne - og pc-brugeruddannelsen udbydes som indtægtsdækket virksomhed. Denne finansieringsmæssige omlægning til indtægtsdækket virksomhed gælder også de af Landbrugets Korte Efteruddannelseskurser, der er godkendt af Strukturdirektoratet for Landbrug og Fiskeri (LANKU-kurserne). Disse kurser, som blev omlagt til åben uddannelse pr. 1. januar 1999, udbydes på landbrugsskoler, der således behandles på samme måde som alle andre erhvervsskoler.

Bortfald af taxametertilskuddet betyder færre regler for den enkelte institution i tilrettelæggelsen m.v. af disse uddannelsesaktiviteter. Fx bliver der adgang til at afholde uddannelsesaktiviteterne som virksomhedsintern undervisning, og der vil ikke længere være krav om, at udbud af uddannelsesaktiviteterne ikke må påføre private initiativtagere ny konkurrence. Ved udbud af korte kurser og pc-brugeruddannelsen som indtægtsdækket virksomhed er den enkelte institution dog fortsat forpligtet til at opfylde en række særlige krav, som følger af budgetvejledningen. Fx skal aktiviteterne være en naturlig udløber af institutionens ordinære virksomhed, aktiviteten skal opgøres særskilt, og der må ikke være pligt til at aftage ydelser fra den indtægtsdækkede virksomhed. Udbud af indtægtsdækket virksomhed må endvidere ikke påføre andre ubillig priskonkurrence, jf. også lov om åben uddannelse § 11, stk. 2. Det i henhold til lovens § 12 nedsatte nævn har kompetencen i denne sammenhæng, jf. lovens § 13, stk. 3.

Til nr. 14

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslagens § 1, nr. 1.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Bilag

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 2. Åben uddannelse er erhvervsrettede

- 1) deltidssuddannelser,
- 2) heltidssuddannelser tilrettelagt på deltid,
- 3) enkeltfag,
- 4) korte kurser og
- 5) særligt tilrettelagte uddannelsesforløb.

Stk. 2. Uddannelserne efter stk. 1, nr. 1 og 2, skal tilrettelægges på deltid sådan, at uddannelserne kan følges af personer med fuldtidsarbejde, jf. dog stk. 5. Deltagerne har krav på at kunne gennemføre uddannelserne som enkeltfag. Der skal ved tilrettelæggelsen tages hensyn til voksnes forudsætninger. Hvis der er ledige pladser på en heltidssuddannelse, kan uddannelsesinstitutionen dog indskrive deltagere på afgrænsede dele af uddannelsen efter reglerne om åben uddannelse.

Stk. 3. Et enkeltfag er en fagligt afgrænset del af en uddannelse, hvortil der er knyttet en prøve, eksamen eller selvstændig bedømmelse i øvrigt. Udbudet af enkeltfag skal tilrettelægges efter reglerne i stk. 2, jf. dog stk. 5.

Lovforslaget

1. I § 2, *stk. 1*, indsættes som nr. 4:

»4) fagspecifikke kurser,«.

Nr. 4-5 bliver herefter nr. 5-6.

2. I § 2, *stk. 2, 1. pkt.*, og *stk. 3, 2. pkt.*, ændres »jf. dog stk. 5.« til : »jf. dog stk. 6.«.

3. I § 2 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Fagspecifikke kurser efter stk. 1, nr. 4, er undervisningsforløb af 1-4 ugers varighed omregnet til heltid, som uddannelsesinstitutionen fastlægger på basis af de videregående kompetencegivende heltids- eller deltidssuddannelser, som institutionen er godkendt til at udbyde, og som den modtager tilskud til. Kurserne skal bygge på elementer, som indgår i disse uddannelser.«.

Gældende formulering

Stk. 4. Korte kurser efter stk. 1, nr. 4, er koncentrerede undervisningsforløb af 1-8 ugers varighed omregnet til heltid, som uddannelsesinstitutionen fastlægger frit efter lokalt behov inden for rammer fastlagt af undervisningsministeren, jf. stk. 7. I særlige tilfælde kan undervisningsministeren bestemme, at korte kurser kan have en varighed på 3-5 dage omregnet til heltid.

Stk. 5. Uddannelsesinstitutionerne kan sammensætte uddannelsesaktiviteter efter stk. 1, herunder i kombinationer, der udbydes på heltid eller deltid i særligt tilrettelagte uddannelsesforløb af op til et års varighed omregnet til heltid. Deltidsuddannelserne efter stk. 1, nr. 1, kan ligeledes udbydes på heltid inden for denne tidsramme. I de særligt tilrettelagte uddannelsesforløb kan korte kurser efter stk. 1, nr. 4, almen voksenuddannelse og anden undervisning indgå med op til 1/3 af det samlede uddannelsesforløb.

Stk. 6. Åben uddannelse kan tilrettelægges som fjernundervisning. Dette gælder dog ikke korte kurser efter stk. 1, nr. 4, medmindre undervisningsministeren bestemmer andet.

Stk. 7. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om de enkelte deltidsuddannelser efter stk. 1, nr. 1, og om de korte kurser efter stk. 1, nr. 4, herunder om adgangskrav og udbud, jf. § 3, stk. 2.

Stk. 8. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om særligt tilrettelagte uddannelsesforløb, herunder om særskilt godkendelse af uddannelsesforløb efter stk. 1, nr. 5.

Stk. 9. Undervisningsministeren kan fravige reglerne for heltidsuddannelserne, herunder reglerne om adgangskrav, når de udbydes som åben uddannelse, jf. stk. 1, nr. 2 og 3.

Lovforslaget

Stk. 4-9 bliver herefter stk. 5-10.

4. I § 2, *stk. 4, 1. pkt.*, der bliver *stk. 5, 1. pkt.*, ændres »stk. 1, nr. 4« til: »stk. 1, nr. 5« og »jf. stk. 7.« til: »jf. stk. 8.«.

5. I § 2, *stk. 5, 3. pkt.*, der bliver *stk. 6, 3. pkt.*, og i § 2, *stk. 6, 2. pkt.*, der bliver *stk. 7, 2. pkt.*, ændres »stk. 1, nr. 4« til: »stk. 1, nr. 5«.

6. § 2, *stk. 7*, der bliver *stk. 8*, affattes således:

»*Stk. 8.* Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om de enkelte deltidsuddannelser efter stk. 1, nr. 1, om de fagspecifikke kurser efter stk. 1, nr. 4, og om de korte kurser efter stk. 1, nr. 5, herunder om adgangskrav og udbud, jf. § 3, stk. 3.«.

7. I § 2, *stk. 8*, der bliver *stk. 9*, ændres »stk. 1, nr. 5« til: »stk. 1, nr. 6«.

Gældende formulering

§ 3. En uddannelsesinstitutions udbud af åben uddannelse kan omfatte alle de uddannelser, som institutionen er godkendt til at udbyde på heltid, og enkeltfag fra disse uddannelser, medmindre undervisningsministeren bestemmer andet. Undervisningsministeren kan bestemme, at uddannelsesinstitutionerne kan udbyde andre uddannelser eller enkeltfag herfra som åben uddannelse.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet eller Forskningsministeriet, der er godkendt til at udbyde erhvervsrettet uddannelse, og arbejdsmarkedsuddannelsescentre kan udbyde korte kurser efter § 2, stk. 1, nr. 4, medmindre undervisningsministeren bestemmer andet. Undervisningsministeren kan bestemme, at andre uddannelsesinstitutioner kan udbyde korte kurser.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan efter en faglig vurdering af kvaliteten bestemme, at den enkelte uddannelsesinstitution ikke kan udbyde en uddannelsesaktivitet efter denne lov.

Stk. 4. Åben uddannelse kan ikke forbeholdes bestemte virksomheder eller lignende, jf. dog § 4 om indtægtsdækket virksomhed. I tilfælde, hvor undervisningsministeren har bestemt, at korte kurser kan have en varighed på 3-5 dage, jf. § 2, stk. 4, 2. pkt., kan ministeren bestemme, at korte kurser efter § 2, stk. 1, nr. 4, kan forbeholdes kursusdeltagere fra enkelte institutioner m.v.

Stk. 5. Uddannelsesinstitutionerne fastsætter antallet af uddannelsespladser ved åben uddannelse, jf. dog stk. 7.

Stk. 6. Udbud af åben uddannelse skal annonceres offentligt. Undervisningsministeren kan pålægge uddannelsesinstitutionerne at anvende et fælles informationssystem ved annoncering af udbud af åben uddannelse.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan pålægge uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet eller Forskningsministeriet at udbyde åben uddannelse.

Lovforslaget

8. I § 3 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet eller Forskningsministeriet, der er godkendt til at udbyde erhvervsrettet videregående uddannelse, kan udbyde fagspecifikke kurser efter § 2, stk. 1, nr. 4, medmindre undervisningsministeren bestemmer andet. Undervisningsministeren kan bestemme, at andre uddannelsesinstitutioner kan udbyde fagspecifikke kurser.«.

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 3-8.

9. I § 3, *stk. 2, 1. pkt.*, der bliver stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 2, stk. 1, nr. 4« til: »§ 2, stk. 1, nr. 5«.

10. I § 3, *stk. 4, 2. pkt.*, der bliver stk. 5, 2. pkt., ændres »jf. § 2, stk. 4, 2. pkt.« til: »jf. § 2, stk. 5, 2. pkt.« og »§ 2, stk. 1, nr. 4« til: »§ 2, stk. 1, nr. 5«.

11. I § 3, *stk. 5*, der bliver stk. 6, ændres »jf. dog stk. 7« til: »jf. dog stk. 8«.

Gældende formulering

§ 6. Staten yder tilskud til delvis dækning af undervisningsudgifter inkl. prøver og anden bedømmelse ved åben uddannelse, jf. dog § 4 om indtægtsdækket virksomhed.

Stk. 2. Tilskuddet bestemmes på grundlag af antallet af årselever eller årstuderende og af en takst pr. årselev eller årstuderende, der fastlægges i de årlige finanslove for større grupper af uddannelser og kurser. Undervisningsministeren træffer beslutning om placering af de enkelte uddannelser og kurser i grupper.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskuddet og om opgørelse af antallet af årselever eller årstuderende. Ministeren kan i særlige tilfælde bestemme, at der sættes en ramme for, hvor stort et tilskud der kan ydes til konkrete uddannelsesaktiviteter ved de enkelte uddannelsesinstitutioner.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde bestemme, at en åben uddannelse udbydes uden tilskud efter denne lov.

§ 14.---

Stk. 2. Rådet kan på eget initiativ drøfte og afgive udtalelse til undervisningsministeren om spørgsmål, der efter rådets opfattelse har generel eller principiel betydning for udbud, vilkår og afgrænsning af åben uddannelse, herunder om kvaliteten af de korte kurser, jf. § 2, stk. 1, nr. 4, og de særligt tilrettelagte uddannelsesforløb, jf. § 2, stk. 1, nr. 5.

Lovforslaget

12. I § 6, stk. 1, indsættes efter »dog«: »stk. 3 og«.

13. § 6, stk. 3 og 4 affattes således:

»Stk. 3. Det kan i de årlige finanslove bestemmes, at deltidsuddannelser og enkeltfag herfra efter § 2, stk. 1, nr. 1 og 3, udbydes uden tilskud efter denne lov eller som indtægtsdækket virksomhed. Korte kurser efter § 2, stk. 1, nr. 4, udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskuddet og om opgørelse af antallet af årselever eller årstuderende. Ministeren kan i særlige tilfælde bestemme, at der sættes en ramme for, hvor stort et tilskud der kan ydes til konkrete uddannelsesaktiviteter ved de enkelte uddannelsesinstitutioner.«.

14. I § 14, stk. 2, ændres »jf. § 2, stk. 1, nr. 4« til: »jf. § 2, stk. 1, nr. 5« og »jf. § 2, stk. 1, nr. 5« til: »jf. § 2, stk. 1, nr. 6«.

Til lovforslag nr. L 131. Skriftlig fremsættelse (3. december 1999)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. (Økonomisk prioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse).

(Lovforslag nr. L 131).

For at skabe mulighed for en omprioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse til fordel for de kompetencegivende uddannelsesforløb stilles forslag om en adgang til i de årlige finanslove at bestemme, at deltidsuddannelser under åben uddannelse og enkeltfag herfra udbydes uden tilskud efter loven eller efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Der stilles på samme baggrund forslag om, at korte kurser under loven udbydes som indtægtsdækket virksomhed med mindre andet bestemmes i de årlige finanslove.

Aktiviteten under åben uddannelse har været generelt stigende over årene, hvilket i de senere år har medført både takstreduktioner og indførelse af tilskudsrammer under åben uddannelse. Hertil kommer, at der er behov for udvikling af nye uddannelser, der yderligere vil medvirke til forøget aktivitet under åben uddannelse. Disse forhold nødvendiggør en omprioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse. Det er derfor på finanslovsforslaget for 2000 forudsat, at tilskuddet til korte kurser under åben uddannelse som hovedregel bortfalder med virk-

ning fra 1. januar 2000. Det er ligeledes forudsat, at tilskuddet til pc-brugeruddannelsen bortfalder med virkning fra samme dato. Lovforslaget skaber hjemlen til denne finansieringsmæssige omlægning.

For samtidig at sikre, at personer, der tidligere har taget en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, har mulighed for faglig ajourføring, stilles der desuden efter aftale mellem regeringen, SF og CD forslag om indførelse af adgang til at udbyde særlige fagspecifikke kurser.

Den uddannelsespolitiske prioritering, som omlægningen er udtryk for, skal ses i lyset af undervisningsministerens redegørelse om merit og fleksibilitet i de videregående uddannelser, der blev fremlagt i Folketinget i februar 1999, og de kommende lovforslag om et videreuddannelses-system for voksne, om mellemlange videregående uddannelser, om Centre for Videregående Uddannelse og om Danmarks Pædagogiske Universitet.

Herudover forslås ændringer af teknisk karakter.

Forslaget skønnes at medføre merudgifter under finanslovens § 20. Undervisningsministeriet svarende til 63 mio. kr. i 2000 og 78 mio. kr. i 2001. Dertil kommer merudgifter under finanslovens § 17. Arbejdsministeriet svarende til 37 mio. kr. årligt.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til Tingets hurtige og velvilige behandling.